

มูลนิธิศูนย์นมแม่แห่งประเทศไทย

Speaker

พญ.วารุณี พรรณพานิช วานเดอพิทท์
กุมารแพทย์โรคติดเชื้อ สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี
นพ.ศักดิ์นันท์ พานิชย์พงษ์ศิพีพัฒน์
สูติแพทย์ รพ. บ้านแพ้ว สมุทรสาคร
พญ.ดวงสมร เกียรติสุตา
สูติแพทย์ เวชศาสตร์มารดาและทารกในครรภ์ รพ.พระมงกุฎเกล้า

Moderator

พญ.ศิริภรณ์ สวัสดิ์จิตร
คุณศศิธร วัฒนกุล (ลลร่า)
อ.สง่า ตามาพงษ์

กลัวๆ กล้าๆ รับมือโควิด : แม่ตั้งครรภ์ Clubhouse EP.21

พบกันวันพฤหัสบดีที่ 1 ก.ค. 2564
เวลา 19.30-21.00 น.

<https://thaibf.com>

Clubhouse EP21: ค้นข่าวนมแม่มาคุยกัน ตอน “กลัวกลัว กล้ากล้า รับมือโควิดกับแม่ตั้งครรภ์”

วิทยากร: พญ.วารุณี พรรณพานิช วานเดอพิทท์ (กุมารแพทย์โรคติดเชื้อสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี)
นพ.ศักดิ์นันทน์ พาณิชย์พงศ์พิพัฒน์ (สูติแพทย์ รพ.บ้านแพ้ว สมุทรสาคร)
พญ.ดวงสมร เกียรติสุตา (สูติแพทย์ เวชศาสตร์มารดาและทารกในครรภ์ รพ. พระมงกุฎเกล้า)

บันทึก สู่ Web: คุณเหมวดี พลรัฐ /ศ.คลินิก พญ.ศิราภรณ์ สวัสดิ์วิ

วันพฤหัสบดี ที่ 1 กรกฎาคม 2564 เวลา 19.30-21.00 น.

1. ต่อเนื่องจาก EP 20 ที่ตั้งหัวข้อว่า ว่าที่คุณแม่ควรได้รับวัคซีนโควิด “ด่วนไหม” และ “ถ้าด่วน” จะเข้าถึงบริการได้อย่างไร (ไปฉีดที่ไหน) คำตอบคือ “ด่วน” และยังไม่ชัดเจน “จะไปฉีดที่ไหน”

2. EP 21 จึงจะกลับมาเสริมเติมข้อมูล ทบทวนกันอีกที มันด่วนจริงๆน้า มีที่ฉีดได้แล้วน้า แม่ท้องที่ยัง กลัวๆ กล้าๆ มีความกังวล :ท้องอยู่ฉีดวัคซีนลูกในท้องปลอดภัยเปล่า บางกลุ่มอาจยังคาใจกับเคยได้ยินฉีด วัคซีน MMR แล้วลูกเป็น โรคออริทิสติก และมีรูปธรรมคำถาม มีตัวจากหมอมพร้อมฉีดวัคซีนได้ ไปถึงผู้ฉีดไม่ฉีดให้เพราะกติกากลักรประเทศยังลงไปไม่ถึงผู้ฉีด

3. ชุดความรู้เรื่อง คนท้องได้รับวัคซีน MMR แล้วลูกเป็นโรค Autistic ไม่เป็นความจริง ได้มีขบวนการลงโทษผู้ให้ข้อมูลแล้ว (ไม่แนะนำ ให้ฉีด MMR ในคนท้องเหตุผลสำคัญคือเป็นวัคซีนเชื้อมีชีวิต แต่ถ้าผลฉีดไปแล้วก็ไม่ใช่เหตุผลให้ทำแท้ง)

4. แม่ฉีดวัคซีนโควิด ลูกในท้องอันตรายไหม ยังไม่มีใครตอบได้ เพราะเป็นวัคซีนใหม่ แต่มีข้อคิดว่า ยาและวัคซีน มีมาตรฐานในการผลิตสูง ยาใช้รักษาคนป่วย บางทีมีผลข้างเคียง แต่จำเป็นต้องใช้ การอนุญาตให้ใช้ก็จะมีกรอบว่าถ้าเกิดข้อข้างเคียงจะมีอยู่ในระดับที่รับได้ ยิ่งวัคซีนยิ่งมีมาตรฐานสูง เพราะมาฉีดในเด็กในคนปกติ ไม่น่ากังวล ยิ่งเมื่อเทียบกับผลที่แม่ท้องติดเชื้อโควิด มีผลกระทบมากขึ้น โอกาสแท้งลูกในระยะครรภ์อ่อนๆ โอกาสลูกคลอดก่อนกำหนด โอกาสลูกเสียชีวิตในท้อง โอกาสต้องคลอดโดยการผ่าตัดซึ่งก็เพิ่มโอกาสรับอีกต่อจากข้อแทรกซ้อนจากการผ่าท้องคลอด และถึงแม่แม่ท้องมีโอกาสติดเชื้อเท่ากับประชาชนทั่วไป แต่ถ้ามีอาการแล้วมีโอกาสอาการหนักกว่า เข้า ICU และใส่ท่อหายใจซึ่งอาจต้องนอนคว่ำหน้าด้วย มากกว่า (ทราบขนาดไหน ทั้งท้องทั้งต้องนอนคว่ำ) และอัตราเสียชีวิตมาก ไม่รวมขบวนการให้นมแม่ก็ไม่สามารทำได้สะดวก แม่ลูกต้องแยกกัน 14 วันหลังคลอด

5. ในการ approach แม่ชวนฉีดวัคซีน มีข้อคิดในเชิงขบวนการ ดังนี้

- คิดเสมอว่า พ่อแม่ต้องการสิ่งที่ดีที่สุดในลูก
- สร้าง trust โดยการรับฟัง กรณีแม่หรือครอบครัว มีข้อมูล วัคซีนมีปัญหาโน่นนี่ เลยไม่อยากฉีด ขอให้ชื่นชมที่แม่หรือครอบครัวให้ความสนใจค้นหาความรู้ เขาอาจรู้จริงแต่อาจไม่ครบ หรือไม่เห็นภาพใหญ่ เห็นกันคนละมุม
- การใช้ เหตุผล ทางวิทยาศาสตร์ อย่างเดียวอาจไม่ได้ผล ขอให้เชิญชวน คิด เปิดประเด็น

6. ได้รับข้อมูลรอบด้าน แม่คงต้องตัดสินใจจะสร้างภูมิคุ้มกันจากวัคซีนหรือจะยอมเสี่ยงติดเชื้อและมีผลกับอาการโรคเอง

7. ประสบการณ์ รพ บ้านแพ้ว พบชัดเจน แม่ท้องที่ติดเชื้อโควิด ไตรมาสแรกมีอัตราแท้งสูง การคลอดก่อนกำหนดเกิดขึ้นมากกว่า ถ้าแม่มีอาการ ก็จะเป็นด้าน medical problem เช่นเหนื่อยหอบ คลอดCS ก็เพิ่มขึ้น เพราะ วางแผน ได้ ควบคุมได้ วัคซีน เป็นแบบ emergency vaccine สถานการณ์ ก็ emergency ด้วย

8. กรมอนามัย ประสานเสนอ คกก. บริหารการจัดการเรื่องวัคซีน ตอนนี้มีข้อสั่งการให้ดำเนินการโดยให้หญิงตั้งครรภ์เป็นกลุ่มพิเศษ รับการฉีดได้ที่ห้องฝากครรภ์ เหมือนกันวัคซีนไว้ให้ เป็นบริการพิเศษ กว่า หมอพร้อม ถือเป็นระบบ walk in จอง วัคซีนด้วยระบบนัด คิว ANC แต่ก็ต้องถามความต้องการของแม่ก่อนด้วย

9. ขอให้ผู้เข้าฟัง และ ผู้มีศักยภาพในการ สื่อสารประชาสัมพันธ์ ได้ช่วยเผยแพร่ แม่ท้องรับวัคซีนได้ที่ ห้องตรวจครรภ์ (อจ.สง่า)

10. แม่ที่ติดเชื้อจะทำให้เด็กเสียโอกาสการได้รับนมแม่ เกิดการแยกแม่ลูก ไม่สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ ส่งผลกระทบต่อ ปัญหาด้านสุขภาพเด็กในระยะยาว รวมไปถึงส่งผลกระทบต่อระบบสาธารณสุขที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมากในการดูแลเด็ก ทารกในห้อง ICU แยกแม่ลูกอย่างน้อย 14 วัน ดังนั้นจึงต้องชั่งน้ำหนักระหว่างผลข้างเคียงของการฉีดวัคซีนกับผลกระทบและความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด ที่อาจส่งผลเสียต่อแม่และลูกมากกว่า

11. ในสถานการณ์การแพร่ระบาดที่ทวีความรุนแรงขึ้น ปัจจุบัน (1 ก.ค.64) มีหญิงตั้งครรภ์ติดเชื้อจำนวน 560 ราย เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ภายในระยะเวลา 3 วันมีหญิงตั้งครรภ์ติดเชื้อเพิ่มถึง 60 คน และเสียชีวิตแล้ว 9 ราย โดยส่วนใหญ่จะเป็นหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะเสี่ยงเช่นอ้วนและเบาหวาน ดังนั้นหญิงตั้งครรภ์ควรป้องกันตนเองไม่ให้ติดเชื้อ และการฉีดวัคซีนก็คือ การช่วยลดความเสี่ยงต่อความรุนแรงของโรคหากติดเชื้อ

สรุป การฉีดวัคซีนนั้นเหมือนกับการคาดเข็มขัดนิรภัย การคาดเข็มขัดนิรภัยนั้นไม่ได้หมายความว่า จะสามารถป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุได้ แต่หากเกิดอุบัติเหตุเข็มขัดนิรภัยจะช่วยให้เราปลอดภัยจากอุบัติเหตุได้ วัคซีนที่ดีที่สุดคือวัคซีนที่มีอยู่ในตอนนี้ ถ้าฉีดได้อยากให้หญิงตั้งครรภ์ทุกคนได้ฉีด ให้เปรียบเทียบถึงผลดี-ผลเสีย ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ-ผลกระทบ ภายหลังจากการติดเชื้อ ดังนั้นไม่ต้องกลัวๆ กล้าๆ ขอให้ไปฉีดเลยทางกรมอนามัยมีแนวทางปฏิบัติให้หญิงตั้งครรภ์สามารถฉีด วัคซีนได้ที่จุดฝากครรภ์ของทุกโรงพยาบาลแล้ว

นอกจากนี้ยังมีข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนในเด็ก โดยในต่างประเทศได้มีการฉีดวัคซีน Pfizer ในเด็กอายุ 12 ขวบขึ้นไปได้แล้ว ส่วน Sinovac สามารถฉีดได้ในเด็กอายุตั้งแต่ 3 ขวบขึ้นไป(ในประเทศจีน) ขอให้ติดตามข้อมูลอีกครั้ง